

[Poul Schlüter]

Flere har omtalt finansudvalgets aktstykke nr. 233, som jo gav hjemmelen for iværksættelsen af idékonkurrencen, og det er også berettiget. Vi mener i dag som dengang, at idékonkurrencen var rigtig: vi måtte naturligvis have undersøgt, om man forsvarligt og ordentligt kunne udbygge Det kgl. Teater dér, hvor det nu ligger. Det må selvfølgelig være en afgørende del af beslutningsgrundlaget, og derfor var det nødvendigt med en idékonkurrence.

Men jeg vil også gerne repetere, for det synes nogle at have glemt, hvad et flertal i finansudvalget udtrykte i en finansudvalgsudtalelse til aktstykket. Her skriver et flertal den 1. februar 1978, at det understreger, at flertallet ved sin tiltrædelse af aktstykket alene – med streg under »alene« – har givet tilslutning til afholdelse af den omhandlede idékonkurrence. Man siger altså helt tydeligt: vi ønsker at stå frit, når resultatet af konkurrencen foreligger. Det var klogt, og ministerens tale i dag understreger, hvor klogt det var dengang at tage forbehold.

Fru Birte Weiss' betragtninger synes jeg var næsten arrogante og kulturaristokratiske, de stod slet til en kaffeklubsøster. Men fru Birte Weiss må bøje sig for, at vi er mange i dette folketing, som ikke vil acceptere, at Det kgl. Teaters fremtid på forhånd skal være fastlåst til en udbygning netop dér, hvor teatret nu ligger. Ingen har fået chancen for at undersøge, om en stor bevilling til teaterinvestering i hovedstadsområdet kunne udnyttes bedre, og jeg forstår på fru Birte Weiss og ministeren, at det fortsat er meningen, at ingen skal have chancen. Men så mener jeg også, det er reaktionær, bagudrettet teaterpolitik, man vil føre.

Målsætningsudvalget skulle have afgivet sin betænkning nu. Det hedder i finansudvalgets aktstykke fra i fjor, at målsætningsudvalgets betænkning skulle foreligge efteråret 1978, men vi har den endnu ikke. Os forekommer det, at det, man må begynde med, er den visdom, som kan suges ud af målsætningsudvalgets betænkning, for målsætningsudvalget skal jo netop beskæftige sig med, hvad Det kgl. Teater skal være i fremtiden, hvordan det skal drives, hvilket ambitionsniveau, som det hedder i vore dage, man skal anlægge, hvordan teaterdriften skal organiseres. Dér må man starte og bagefter tage fat på bygningsrammerne.

Men folketinget skal formentlig i løbet af et par år træffe en afgørende beslutning, og den kan få rækkevidde over måske et helt århundrede, og når man sætter tal på projektet, drejer det sig vel om omkring ¼ mia kr. Derfor er det altså også på den politiske scene en af de meget store beslutninger, og derfor må beslutningsgrundlaget være komplet.

Vi mener, at beslutningsgrundlaget, hvis ikke man griber ind i det, som er tilrettelagt, bliver for svagt, og derfor har vi rejst debatten. Der er afholdt en idékonkurrence, men vi mener, idékonkurrencens resultat fortæller os, at uanset i hvilken retning man nu vil gå med sit projekt, vil en udbygning i kvarteret omkring Kgs. Nytorv rejse meget store problemer. Det nye i forhold til i fjor er jo – vil jeg gerne bemærke til fru Birte Weiss – at vi i mellemtiden har fået dommerbetænkningen. Vi har nu et materiale, som vi ikke havde i fjor, og det belyser, at det under alle omstændigheder får ubehagelige konsekvenser for den gamle bykerne at udbygge på Kgs. Nytorv. Kulturministeriet har alene ønsket forslag, der byggede på dette, og jeg har heller ikke set en tankegang i retning af for alvor at ville undersøge, om vi fortsat ligesom pr. automatik skulle bygge på, at de tre kunstarter skuespillet, balletten og operaen forblev samlet.

Nu ser det ud til, at vi kommer til at vælge mellem, om Det kgl. Teater skal udvides langs den ene gade eller den anden. Det er for begrænset. Folketinget bør ikke lade sig nøje med et sådant beslutningsgrundlag, vi må grave dybere. Derfor mener vi, at det er utilfredsstillende nu bare at afholde en projektkonkurrence, hvor det på forhånd er klart, at man kun kan vælge mellem de projekter, der kommer ind, hvor 250 mill. kr. skal investeres til en fortsættelse af Det kgl. Teaters drift på gammeldags manér, helt traditionelt, på Kgs. Nytorv og under ingen omstændigheder andetsteds.

Vi vil gerne være med til at drøfte, endda meget gerne, om der skal anvendes et formidabelt beløb – for det er det jo i vor tid – på at forbedre teatrets vilkår og ikke mindst publikums muligheder for at få del i teatrets oplevelser. Men skal der investeres i et format af ¼ mia kr., vil vi til bunds i grundige analyser af, hvordan Det kgl. Teaters drifts- og organisationsform skal indrettes, så det er egnet også om 30 eller om 60 år. Der må rej-